ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 11ης Ιουλίου 1984

σχετικά με ενίσχυση που σχεδιάζει να χορηγήσει η ολλανδική κυβέρνηση για την κατασκευή εγκατάστασης παραγωγής πρόσθετων για τη βενζίνη στην περιοχή Rotterdam-Europoort

(Το κείμενο στην ολλανδική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(84/499/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 93 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

αφού κάλεσε, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου, τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους και έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας:

I

ότι ο ολλανδικός νόμος της 29ης Ιουνίου 1978 σχετικά με την παροχή κινήτρων και τον προσανατολισμό των επενδύσεων (Wet Investeringsrekening — WIR) (1) καθιέρωσε, στο άρθρο 6, «συμπληρωματική πριμοδότηση για μεγάλα προγράμματα» · ότι η επιχορήγηση αυτή προορίζεται για τα προγράμματα επενδύσεων τα οποία υπερβαίνουν τα 30 εκατομμύρια φιορίνια και ότι, εάν διαμορφωθεί σύμφωνα με τον αριθμό των δημιουργούμενων θέσεων εργασίας, μπορεί να φθάσει το 4 % της αξίας της εν λόγω επένδυσης ·

ότι, κατά την εξέταση του εν λόγω νομοσχεδίου, στα πλαίσια της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 3 της συνθήκης, η Επιτροπή τόνισε ότι η «συμπληρωματική πριμοδότηση για μεγάλα προγράμματα» αποτελεί καθεστώς γενικών ενισχύσεων, γιατί δεν περιλαμβάνει κανένα τομεακό ή περιφερειακό στόχο · ότι το σύστημα αυτό, δεδομένου ότι ισχύει για όλες τις επενδύσεις, χωρίς να γίνεται διάκριση επιχειρήσεων, περιοχών ή τομέων, δεν μπορεί να περιληφθεί στις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) ή γ) της συνθήκης · ότι, ελλείψει τέτοιων προσδιορισμών, η Επιτροπή δεν μπορεί να κρίνει θετικά τις επιπτώσεις του εν λόγω καθεστώτος στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές και τον ανταγωνισμό ούτε, επομένως, το κατά πόσο συμβιβάζεται με την κοινή αγορά ·

ότι, όσον αφορά αυτό το είδος καθεστώτος γενικών ενισχύσεων, η Επιτροπή συνηθίζει να τις δέχεται εφόσον πληρούν μία από τις δύο ακόλουθες προϋποθέσεις: το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος αναφέρει στην Επιτροπή είτε ένα σχέδιο περιφερειακής ή τομεακής εφαρμογής είτε, εφόσον δεν πιστεύει ότι κάτι τέτοιο είναι δυνατό, σημαντικές μεμονωμένες περιπτώσεις ·

ότι, σύμφωνα με τη θέση αυτή, η Επιτροπή ζήτησε να της κοινοποιούνται προηγουμένως και εγκαίρως, βάσει των διατάξεων του άρθρου 93 παράγραφος 3 της συνθήκης, όλες οι συγκεκριμένες εφαρμογές της συμπληρωματικής πριμοδότησης για μεγάλα προγράμματα, λόγω της σημασίας των εν λόγω επενδύσεων ·

ότι, κατά τις συνομιλίες με τις ολλανδικές αρχές, η Επιτροπή δήλωσε ότι θα εκτιμούσε όλες τις εφαρμογές αυτές με βάση τα συγκεκριμένα πλεονεκτήματα της καθεμιάς και λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές που περιλαμβάνουν τα άρθρα 92 και επόμενα της συνθήκης ή που εμφανίζονται κατά την εφαρμογή των διατάξεων αυτών · ότι η ολλανδική κυβέρνηση δεν θα πρέπει να συναγάγει ότι η Επιτροπή εξέφρασε οποιαδήποτε ευνοϊκή κρίση απέναντι στο σύστημα «συμπληρωματικής πριμοδότησης», από το γεγονός ότι απαίτησε αυτή την προηγούμενη κοινοποίηση ·

ότι η ολλανδική κυβέρνηση συμμορφώθηκε με την αίτηση της Επιτροπής, συμπεριλαμβάνοντας την εν λόγω διαδικασία προηγούμενης κοινοποίησης στο άρθρο 6 παράγραφος 7 και στο άρθρο 7 παράγραφος 3 του κεφαλαίου V του προαναφερόμενου ολλανδικού νόμου της 29ης Ιουνίου 1978 ·

II

ότι, με τέλεξ της 25ης Αυγούστου 1983, η ολλανδική κυβέρνηση ενημέρωσε, σύμφωνα με τη διαδικασία αυτή, την Επιτροπή για την πρόθεσή της να χορηγήσει τη «συμπληρωματική πριμοδότηση για μεγάλα προγράμματα», σε επένδυση που προβλέπει επιχείρηση που βρίσκεται στην περιοχή του Rotterdam-Europoort ·

ότι πρόκειται, μέσω της σχεδιαζόμενης ενίσχυσης, να δοθεί στην εν λόγω επιχείρηση η δυνατότητα να προβεί στην κατασκευή εγκατάστασης καθαρισμού της τριτοταγούς βουτυλικής αλκοόλης (η οποία στο εξής υποδηλώνεται με τα αρχικά ATB) που θα χρησιμοποιηθεί σαν πρόσθετο στα καύσιμα αυτοκινήτων (που στο εξής υποδηλώνεται με τα αρχικά GTBA), καθώς και να διευκολύνει τη μεταφορά των πρώτων υλών · ότι η νέα μονάδα παραγωγής GTBA που δημιουργείται έτσι θα έχει παραγωγική ικανότητα 400 000 τόνων το χρόνο · ότι η παραγωγή θα προορίζεται κατά 41 % για την ολλανδική αγορά και κατά 56 % για εξαγωγή προς τα άλλα κράτη μέλη της Κοινότητας · ότι η παραγωγική ικανότητα της επιχείρησης στους άλλους τομείς δραστηριότητας (οξείδιο προπυλενίου και ισοβουτυλένιο), από την οποία περισσότερο από το 90 % προορίζεται για την ολλανδική αγορά, θα παραμείνει αμετάβλητη ·

(1) Staatsblad 1978, αριθ. 368.

ότι έχουν ήδη ληφθεί ή λαμβάνονται μέτρα μέσα στην Κοινότητα, προκειμένου να μειωθεί η περιεκτικότητα σε μόλυβδο της βενζίνης η οποία τροφοδοτεί το χώρο σταθμεύσεως αυτοκινήτων· ότι τα μέτρα αυτά κάνουν αναγκαία την παραγωγή μη μεταλλικών αντικροτικών για να διατηρηθεί η ποιότητα της βενζίνης· ότι το GTBA είναι μία από τις ουσίες αυτές· ότι, σύμφωνα με τις ολλανδικές αρχές, η αγορά των υποκατάστατων του μολύβδου θα μπορούσε, στα επόμενα χρόνια, να φτάσει σε 5 εκατομμύρια τόνους το χρόνο, ξεπερνώντας έτσι σημαντικά το σημερινό επίπεδο της παραγωγικής ικανότητας των ευρωπαίων παραγωγών·

ότι η εν λόγω επιχείρηση προβλέπει, επίσης, την κατασκευή ενός αγωγού αερίου προκειμένου να εξασφαλίσει τον εφοδιασμό της σε LPG·

ότι το σύνολο των εν λόγω επενδύσεων ανέρχεται σε 180 εκατομμύρια φιορίνια, από τα οποία 10 εκατομμύρια περίπου προορίζονται για τον αγωγό αερίου·

ότι η «συμπληρωματική πριμοδότηση για μεγάλα προγράμματα» που χορηγείται στη συγκεκριμένη περίπτωση αντιπροσωπεύει 0,75 % του ποσού των επενδύσεων αυτών, δηλαδή 1,35 εκατομμύρια φιορίνια· ότι καμία άλλη ενίσχυση δεν θα χορηγηθεί για τα σχέδια αυτά·

ότι οι επενδύσεις αυτές θα έχουν σαν συνέπεια τη δημιουργία 55 συμπληρωματικών ειδικευμένων θέσεων εργασίας·

III

ότι, μετά από μία πρώτη εξέταση, η Επιτροπή έκρινε ότι η σχεδιαζόμενη ενίσχυση μπορεί να οδηγήσει σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού αντίθετες προς το κοινό συμφέρον, λαμβάνοντας υπόψη τα ήδη υπάρχοντα σχέδια ορισμένων επιχειρήσεων του κλάδου να εντα-χθούν στην αναπτυσσόμενη αγορά των μη ρυπαντικών προσθέτων για τη βενζίνη· ότι κάλεσε, κατά συνέπεια, και σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΟΚ την ολλανδική κυβέρνηση να υποβάλει τις παρατηρήσεις της· ότι η ολλανδική κυβέρνηση τόνισε, σε απάντηση, το οικολογικό ενδιαφέρον της κατασκευής του αγωγού αερίου που θα τροφοδοτήσει τις εγκαταστάσεις της περιοχής Rotterdam-Europort·

ότι, στα πλαίσια των διαβουλεύσεων των ενδιαφερομένων, οι κυβερνήσεις τριών κρατών μελών υπογράμμισαν κυρίως τον κίνδυνο στρέβλωσης του ανταγωνισμού, η οποία θα προέκυπτε από ενίσχυση που χορηγείται σε πρόγραμμα του οποίου η αποδοτικότητα φαίνεται, με βάση την κατάσταση της αγοράς, ούτως ή άλλως δεδομένη, λαμβάνοντας υπόψη ότι άλλες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις ετοιμάζονται να πραγματοποιήσουν ανάλογες επενδύσεις χωρίς να λαμβάνουν ενισχύσεις· ότι οι κυβερνήσεις αυτές είναι, κατά συνέπεια, αντίθετες προς τη χορήγηση της ενίσχυσης που σχεδιάζει η ολλανδική κυβέρνηση·

IV

ότι η ενίσχυση που προγραμματίζει η ολλανδική κυβέρνηση μπορεί να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών και να νοθεύσει ή να απειλήσει να νοθεύσει τον ανταγωνισμό με την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης, με την ευνοϊκή μεταχείριση της εν λόγω επιχείρησης ή του κλάδου παραγωγής της·

ότι το άρθρο 92 παράγραφος 1 της συνθήκης (ΕΟΚ) προβλέπει το καταρχήν ασυμβίβαστο με την κοινή αγορά των ενισχύσεων οι οποίες πληρούν τα κριτήρια που αναφέρει· ότι οι παρεκκλίσεις από το ασυμβίβαστο αυτό, που προβλέπει το άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ, αναφέρονται σε στόχους οι οποίοι εξυπηρετούν το συμφέρον της Κοινότητας και όχι μόνο το συμφέρον του ενισχυόμενου· ότι οι παρεκκλίσεις αυτές πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά, κατά την εξέταση κάθε προγράμματος για περιφερειακή ή τομεακή ενίσχυση ή κάθε ατομικής περίπτωσης εφαρμογής των καθεστώτων γενικών ενισχύσεων και, ιδιαίτερα, ότι εφαρμόζονται μόνο στις περιπτώσεις που η Επιτροπή έχει αποδείξεις ότι, χωρίς την ενίσχυση, οι δυνάμεις της αγοράς δεν θα επέτρεπαν μόνες τους στις ενισχυόμενες επιχειρήσεις να υιοθετήσουν συμπεριφορά η οποία θα συνέβαλε στην πραγματοποίηση ενός από τους στόχους που αναφέρονται στις παρεκκλίσεις αυτές·

ότι η χορήγηση των εν λόγω παρεκκλίσεων σε ενισχύσεις που δεν συνεπάγονται τέτοιο αντιστάθμισμα θα είχε σαν συνέπεια να επηρεαστούν οι συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών και να νοθευτεί ο ανταγωνισμός, χωρίς αυτό να δικαιολογείται κατά κανένα τρόπο από το κοινοτικό συμφέρον, παρέχοντας συγχρόνως αδικαιολόγητα πλεονεκτήματα σε ορισμένα κράτη μέλη·

ότι, κατά την εφαρμογή των παραπάνω αρχών στην εξέταση ατομικών περιπτώσεων που υπάγονται στα καθεστώτα γενικών ενισχύσεων, η Επιτροπή πρέπει να βεβαιωθεί ότι υπάρχει, εκ μέρους της ενισχυόμενης επιχείρησης, ένα αντιστάθμισμα που δικαιολογεί τη χορήγηση της ενίσχυσης, υπό την έννοια ότι η ενίσχυση είναι αναγκαία για την υλοποίηση ενός από τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ· ότι εφόσον αυτό δεν μπορεί να αποδειχθεί και, πιο συγκεκριμένα, αν η προτεινόμενη επένδυση πραγματοποιηθεί, εν πάση περιπτώσει, είναι σαφές ότι η ενίσχυση δεν συμβάλλει στην υλοποίηση των στόχων που θέτουν οι παρεκκλίσεις, αλλά ότι εξυπηρετεί την αύξηση της οικονομικής δύναμης της εν λόγω επιχείρησης·

ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η ύπαρξη παρόμοιου αντισταθμίσματος δεν διαφαίνεται εκ μέρους της ενισχυόμενης επιχείρησης·

ότι, πράγματι, η ολλανδική κυβέρνηση δεν μπόρεσε να δώσει και η Επιτροπή δεν μπόρεσε να βρει καμία δικαιολογία που επιτρέπει τη διαπίστωση ότι η εν λόγω ενίσχυση πληροί τους όρους που απαιτούνται για την εφαρμογή μιας από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ·

ότι, όσον αφορά τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3 στοιχεία α) και γ) του άρθρου 92 της συνθήκης ΕΟΚ σχετικά με τις ενισχύσεις και την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων περιοχών, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η περιοχή του Ρόττερνταμ δεν αποτελεί περιοχή στην οποία επικρατεί ασυνήθιστα χαμηλό βιοτικό επίπεδο ή σοβαρή υποαπασχόληση με την

έννοια της παρέκκλισης του στοιχείου α)· ότι, όσον αφορά την παρέκκλιση του στοιχείου γ), το λεκανοπέδιο του Ρόττερνταμ δεν αποτελεί περιοχή στην οποία μπορούν να χορηγηθούν περιφερειακές ενισχύσεις·

ότι, όσον αφορά τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο β) της συνθήκης ΕΟΚ, οι επενδύσεις της κατηγορίας αυτής θα επιβληθούν, εν πάση περιπτώσει, από το μηχανισμό της αγοράς· ότι, πράγματι, η υπάρχουσα αντισορροπία μεταξύ της αυξανόμενης ζήτησης προϊόντων όπως το GTBA και των περιορισμένων ακόμη παραγωγικών δυνατοτήτων των εγκαταστάσεων της Δυτικής Ευρώπης εξασφαλίζει σ' αυτό το είδος επένδυσης αποδοτικότητα, η οποία δεν καθιστά αναγκαία τη χορήγηση ενισχύσεων·

ότι, επιπλέον, η εν λόγω επένδυση δεν μπορεί να θεωρηθεί σχέδιο κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή ότι πρόκειται να αποκαταστήσει μία σοβαρή διαταραχή της οικονομίας κράτους μέλους, ώστε η προώθησή της να δικαιολογεί παρέκκλιση, βάσει του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο β) της συνθήκης ΕΟΚ, από το ασυμβίβαστο των ενισχύσεων που προβλέπει το άρθρο 92 παράγραφος 1 της συνθήκης· ότι, ιδιαίτερα όσον αφορά την κατασκευή του αγωγού αερίου Vlissingen-Rotterdam, οι πληροφορίες που έδωσε η ολλανδική κυβέρνηση δεν αποκαλύπτουν κατά πόσο θα τροφοδοτηθεί η νέα μονάδα TBA περισσότερο από τις άλλες δραστηριότητες της επιχείρησης με τις πρώτες ύλες που θα μεταφερθούν κατά τον τρόπο αυτό· ότι ούτε οι πληροφορίες αυτές ούτε, απ' όσο γνωρίζει η Επιτροπή, η εμπειρία των άλλων παραγωγών της Κοινότητας δεν παρουσιάζουν για τη μεταφορά με αγωγό αερίου κάποιο αποφασιστικό πλεονέκτημα από άποψη ασφάλειας· ότι, εν πάση περιπτώσει, η κατασκευή αυτού του αγωγού, του οποίου το κόστος αντιπροσωπεύει μόνο 5,5 % του συνόλου των προβλεπόμενων επενδύσεων, αποσκοπεί πριν απ' όλα στην εξασφάλιση του εφοδιασμού της επιχείρησης με ελάχιστο κόστος και αποτελεί, επομένως, επένδυση αποδοτική για την επιχείρηση αυτή·

ότι, όσον αφορά τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3 στοιχείο γ) του άρθρου 92 της συνθήκης ΕΟΚ σχετικά με τις «ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον», κατά τη μελέτη του εν λόγω τομέα φαίνεται, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ότι υπάρχει επαρκής αποδοτικότητα ώστε να εξασφαλιστεί η ανάπτυξη των δραστηριοτήτων χωρίς ενισχύσεις· ότι αρκετές επιχειρήσεις της Κοινότητας σχεδιάζουν ανάλογες επενδύσεις· ότι, ως εκ τούτου, η χορήγηση της ενίσχυσης σε μία απ' αυτές θα αλλοίωνε τις συνθήκες των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον, καθόσον το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής προορίζεται για εξαγωγή προς άλλα κράτη μέλη, ενώ η ολλανδική βιομηχανία κατέχει ήδη ιδιαίτερα ισχυρή θέση στον τομέα αυτό·

ότι, τέλος, όσον αφορά τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3 στοιχείο γ) του άρθρου 92 της συνθήκης ΕΟΚ υπέρ των «ενισχύσεων για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον», η Επιτροπή επανέλαβε, στη θέση που πήρε έναντι της WIR, ότι η Ολλανδία ανήκει στις κεντρικές περιοχές της Κοινότητας, δηλαδή σ' εκείνες που δεν αντιμετωπίζουν, σε κοινοτικά πλαίσια, τα σοβαρότερα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα, ενώ συγχρόνως αποτελεί περιοχή όπου ο κίνδυνος χορήγησης μεγάλου αριθμού ενισχύσεων είναι από τους πιο πραγματικούς και όπου, περισσότερο από αλλού, κάθε ενίσχυση μπορεί να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών· ότι, εξάλλου, στα κοινωνικοοικονομικά στοιχεία που υπάρχουν για την Ολλανδία τίποτε δεν επιτρέπει να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει σοβαρή διατάραξη της οικονομίας της όπως αναφέρεται στη συνθήκη· ότι η «συμπληρωματική πριμοδότηση για μεγάλα προγράμματα», στις συγκεκριμένες περιπτώσεις που χορηγείται, δεν αποσκοπεί στην αντιμετώπιση μιας τέτοιας κατάστασης· ότι διαφορετική θέση θα έδινε στην Ολλανδία τη δυνατότητα, στα πλαίσια της βραδείας ανάπτυξης και της σημαντικής ανεργίας που επικρατεί σ' όλη την Κοινότητα, να επεκτείνει προς όφελός της επενδύσεις που μπορούν να πραγματοποιηθούν σε άλλα κράτη μέλη, στα οποία επικρατεί λιγότερο ευνοϊκή κατάσταση·

ότι η πρόσφατη οικονομική και κοινωνική εξέλιξη στην Κοινότητα δικαιολογεί τη διατήρηση αυτής της στάσης τόσο απέναντι στην ίδια την πριμοδότηση όσο και απέναντι στις συγκεκριμένες δυνατές της εφαρμογές·

ότι, ως εκ τούτου, το σχέδιο ενίσχυσης δεν πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή μιας από τις παρεκκλίσεις που προβλέπει η παράγραφος 3 του άρθρου 92 της συνθήκης ΕΟΚ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η Ολλανδία δεν μπορεί να θέσει σε εφαρμογή το σχέδιό της, που κοινοποίησε στην Επιτροπή με τέλεξ στις 25 Αυγούστου 1983, να χορηγήσει τη «συμπληρωματική πριμοδότηση για μεγάλα προγράμματα» στις επενδύσεις που σχεδιάζει μία ολλανδική χημική βιομηχανία στην περιοχή Rotterdam-Europort.

Άρθρο 2

Η Ολλανδία ενημερώνει την Επιτροπή, μέσα σε προθεσμία δύο μηνών, από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, για τα μέτρα που θα έχει λάβει ώστε να συμμορφωθεί με αυτή.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών.

Βρυξέλλες, 11 Ιουλίου 1984.

Για την Επιτροπή

Frans ANDRIESSEN

Μέλος της Επιτροπής